

„Kanadai Magyar Újság”
 egységes a
„KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL”
 Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb, vezető magyar hetilapja amely mindenkor szent- lenül vídi meg az ide- genbe születt magyar- ság érdekeit és a kana- dai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivív- ni minden honfitárunk számára.
 Előfizetési díj egy évre: \$2.00. Az Őszárába és kőszárába egy évre \$3.00. Szerkesztőség és kiadó- hivatal 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
 BRIDGEVILLE
 CALDERONIA
 CHIPPAWA
 CLEVELAND
 FORD CITY
 FORT ERIE
 FORT WILLIAM
 GALT
 GUELPH
 HAMILTON
 KITCHENER
 MONTREAL
 NEW WATERFORD
 NIAGARA FALLS
 OREGON
 OTTAWA
 PORT COLBORNE
 PORT ROBINSON
 QUEBEC
 ST. CATHARINES
 SPRING HILLS
 SUDBURY
 SYDNEY
 TORONTO
 WELLSAND
 WINDSOR

Kelet- és Nyugat

Kanadai Magyar Újság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

BEKEVAR
 CANA
 CALGARY
 EDMONTON
 ESTEVAN
 HALMOK
 KAPOVVAR
 LEASK
 LETNBRIDGE
 NOBURY
 OTTHON
 PLUNKETT
 RAYMOND
 REGINA
 SASKATOON
 SARNONHILL
 SORHALOM
 SZT. LASZLO
 SZERELYFOLD
 SUMAS
 TABER
 VANCOUVER
 WAKAW
 WYBURN
 WHITWOOD
 YORKTON

„Canadian Hungarian News”
 Combined with the
„CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL”
 An Independent Weekly
 Published in the Magyar Language. Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
 Editorial Offices and Printing Plant
 375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
 Yearly Subscription \$2.00 to Foreign Countries \$3.00

VOL. IX. EVFOLYAM 375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG, MANITOBA 1932. AUGUSZTUS 25 CSÜTÖRTÖK No. 34 SZAM

Minden kanadai magyarhoz szólunk: ide figyeljenek!

ROMAN HOLIDAY ON HUNGARY'S RUINS

AN EXCELLENT ACCOUNT OF WHAT THE PEACE TREATIES BROUGHT ABOUT IN THE DANUBE VALLEY, BASED ON PERSONAL INVESTIGATION
 by DOROTHY THOMPSON
 Reprinted from the August 6th issue of "THE SATURDAY EVENING POST" the Greatest American Weekly Magazine
 (CONTINUED)

In drawing the new boundaries between the countries of Eastern Europe, the makers of the treaties neglected not only racial and economic considerations but psychological realities. Also, it is dangerous to take territory from a nation which, has had that territory for hundreds of years and give it to a new nation which has not for long had even independence. Most flagrantly, some millions of Hungarians were given to Czechoslovakia, Rumania and Jugoslavia, Rumania and Jugoslavia, being detached for that purpose from Hungary. If these nations had not got them they would not have fought to acquire them. But Hungary, conscious of her thousand-year-old kingdom, erects statues in the public squares of Budapest to the lost and martyred provinces, and teaches every school child to regard the territory assigned to Rumania, Jugoslavia, Czechoslovakia and Austria as occupied by alien armies, and in a score of secret societies makes the members swear "Nem, Nem, Nem!" — No, No, Never! No, No, Never will the lost provinces be relinquished.

In Czechoslovakia Poland, Jugoslavia, Austria and Rumania new Alsace-Lorraine have been established, new causes to justify at some future date a holy war for liberation. The peace treaties themselves, with their emphasis on nationalism and self-determination, have created the moral basis for such wars. For if the United States was justified in crossing an ocean to free Poles from Russia and Germany, and Czechs from Austria, how much more justified are Hungarians to fight for the liberation of Hungarians.

In a previous article I expressed the opinion that it is quite out of the question to create true ethnic states in Eastern Europe, where races and languages are inextricably intermingled. The treaties could not have succeeded, even had the creation of such pure national states been the sole aim. But, of course, this was not the sole aim.

In Hungary, self-determination could not justify the present frontiers. When the Wilsonian principle was invoked, Hungary was bound to lose part of Slovakia, most of the Banat, Croatia and a portion of the Bácska, which Hungary did, in fact, lose to Czechoslovakia, Jugoslavia and Rumania. But to these losses, justifiable on an ethnic ground, avoidable injustices were added. On the whole northern frontier from Pozsony to Munkács, on the east from Munkács to the Danube, roughly 1,500,000 Hungarians were torn from the maternal mother country without either economic or ethnic justification.

There is not a Hungarian — not one, whatever his politics, from extreme nationalist to Communist — who can find justification for this action of the treaties. Not Oscar Jászai, who is now a professor at Oberlin, and who before the war was suspected of treason because he attacked publicly and repeatedly official Hungarian minorities inside the old empire, not Count Michael Károlyi, first republican premier, who favored a relinquishment to the succession states of the non-Hungarian part of the old kingdom, could justify or accept the Treaty of Trianon. As in Germany the injustice of the treaties has served to undermine all liberalism and has helped back into power the most militaristic elements, so in Hungary the presentation of the Treaty of Trianon ended the republic and delivered the country to Bolshevism.

(TO BE CONTINUED)

AGYONMARCANGOLTA A MOTOR-ARATÓ

A traktorvontatott és az úgynevezett "power-take-off" szerkezettel ellátott motoros arató-kötőgép áldozatává esett Simpson saskatchewani telepen egy ismeretlen munkás, akinek kitért még nem tudták megállapítani. A szerencsétlen ember közelében "stukkó" munkások egyszerre csak rémes segegykiáltásra lettek figyelmesek és mire a motoros binderhez értek, vérfagyasztó látványt terült eléjük. Az általában csak keresztneveiről ismert munkás egyik karját tőből letépte az erőátviteli szerkezet, testét pedig annyira összemarcangolta, hogy rettenetes szenvedések között kisvártatva kiszendvedett.

MONTREAL—VANCOUVER: KÉT ÉV

Lassúsági világrekordot akar felállítani két vakmerő hajó, kik múlt kedden indultak el 18 láb hosszú indián-csónakjukon Montrealtól Vancouverbe. Helge Borup lán lapszerkesztő és Harold Jensen vitorlamester a veszedelmes vállalkozás résztvevői. Tervük szerint állandóan a part mentén evezve, Délamerika legalsó csúcsának, az úgynevezett Horn-foknak a megkerülésével, tehát az Atlanti és Pacific óceánok vizén igyekeznek Vancouverbe evezni. Utjuk két teljes esztendeig tart — ha csak nem éri őket valami baj.

PRINCE RUPPERTRŐL INDUL GRÖNAU

Mint már múlt számunkban jeleztük, Grönau német pilóta hatalmas repülő bálnájával Kanadából Ázsiába indul a közeli napokban. A múlt hét végén a manitobai Cormorant tőről az északalbertai Lac la Biche mellett tóra repült. Onnan Prince Rupert felé indult el a híres német óceánrepülő, hogy a hónap vége felé British Columbia partjairól rájön neki a Csendes tengető borító levegőrétegnek és meg se álljon, míg Japán fővárosába, Tokióba nem ért.

ÉVI \$2. ELŐFIZETÉS MELLETT SENKI SEM NÉLKÜLÖZHETI A "KANADAI MAGYAR ÚJSÁG"-OT

Magyar feltaláló-sorsról irt a "Toronto Star"

BAKOS JÓZSEF MIMICO CSODA-EMBERE TELJES EGY HASON SZEREPEL KANADA LEGELTERJEDTEBB NAPILAPJÁBAN — MEGHAJOL MÁR AZ ŐSLAKOSSÁG SAJTÓJA IS ÉRTÉKEINK ELŐTT

Mint a Lukács Sándor szíveségéből beküldött "Toronto Star" egyik közelmúlt számából értesülünk, a kanadai sajtó mélyen megbajtotta az elismerés zászlaját egy tehetséges magyar feltaláló előtt. A Torontói alig néhány mérföldnyire fekvő, létezer lakosu külváros hőse ez a magyar feltaláló, akinek sorsa annyira meghatározta a nagy kanadai lap egyik munkatársát, hogy egész tisztességes "story"-t faragott belőle. Pedig hány magyar van még ebben az országban — feltaláló is nem egy — akinek élettörténete még a legizgalmasabb regény is tultenne. Mégis, szívből örvendhetünk azon, hogy az általában elfogult angol sajtó ez egyszer nem átalította egy magyar tragédiára pazarolni a nyomdafestéket.

Bakos József a mimicoi történet hőse. Budapestről hat és fél évvel ezelőtt érkezett Kanadába s azóta feleségét is kihozta. A munkaviszonyok romlásával azonban a Bakos-családra is ráborult az árnyék és a fiatalasszony még 1929-ben ismét hazakivándorolt. Így történt azután, hogy az állandóan súlyosbodó válság következtében Bakos nem tudta megkeresni a megélhetését.

ÓRIÁSI ÉRDEKLŐDÉS A KIÁLLÍTÁSOK IRÁNT

Ritkán mutatkozott olyannyira általános érdeklődés a kiállítások iránt, mint az idén. A nyugatkanadai prérítartományokban éppen úgy, mint Ontarióban és Quebec mezőgazdálkodással, kertészettel foglalkozó vidékén nagy sikerrel zárultak az úgynevezett "fair"-ek, különösen ott, ahol teljesen díjmentesen mutathatták be a termelői tudásuk eredményét.

Augusztus 26. -án nyílt meg fényes külsőségek között a világhírű torontói "Canadian National Exhibition", mely valóban páratlan a maga nemében. A teljes két hétig tartó kiállítás még a válság ellenére is sok reménnyel kecsegett. Ugyancsak általános az érdeklődés a 29. -én megnyitandó vancouveri "Canadian Pacific Exhibition" iránt is, mely a csendesentengeri világverseny iparának és kereskedelmének legnagyserűbb bemutatója szokott lenni.

Titokzatos módon halt meg egy kitcheneri magyar

A torontói "Mail & Empire" augusztus 15-iki száma jelenti, hogy egy Skabrin Konstantin (?) nevű magyar titokzatos körülmények között halva találtak egy Kitchener melletti farmon. A háború előtt Berlin néven ismert ontariói iparvárosból alig három mérföldnyire, Allen Kraft gazda tanyaán akadnak Skabrin holttestére az itató melletti pocsolványban.

Egylőre teljesen tanácstalanul áll a rendőrség a titokzatos haláleset szemből, de miután mérgezést gyanítanak, az elhunyt gyomrát beküldték a torontói tartományi vegyintézetbe a vizsgálat céljából. Skabrin egy csészét szorongatott a kezében s ebből arra következtettek, hogy a kuthoz akart menni vizért, amidőn utólrta a titokzatos halál. A "Mail & Empire" szerint a gyanus körülmények között kiszendvedett férfi a kitcheneri magyarok plinkijének előkészítése céljából tartózkodott a farmon.

VEGETÉRT A CHURCHILLI MUNKA

Augusztus 17-ike csak részben örömmünnepe az északmanitobai Churchill kikötővárosának. Ekkor kötött ugyan ki a Pennyworth gőzös a Hudson öböl vizén behajózott első teherszállítómánnyal — viszont ekkor hagyta el az utolsó munkásvonatot is az oly sokat emlegetett legújabb kanadai kikötőt. A Carter-Halls Aldinger építési vállalkozó-cég emberel mondták utolsó búcsút a jeges vidéknek, miután a vállalt munkát befejezték, — sok munkáért sóvárgó magyar nagy sajnálatára.

HALÁLRAGAZOLT EGY KISLÁNYT A CSEPLŐGÉP

Saskatoonban megrendítő tragédia történt. Egy három éves kislány, név szerint Helen Colvin több játszótársával felkapaszkodott egy haladásban lévő cseplőgépre. A traktor zugása következtében a vezető nem vette észre a csintalan gyermekeket és mire a kis Helen hátkiallítását meghallotta, a szerencsétlen fiatal teremtes fejét már szétlőcsantotta hatalmas acélkerék.

A BANKOK MEGRENDSZABALYOZASÁT KÖVETELIK

Quebec városában napokon keresztül tartotta országos nagy gyűlését a "Native Sons of Canada" nevű szervezet. Az egyik legérdekesebb határozat, melyet a birodalmi kormány elé fogtak megfelelő formában terjeszteni, a kanadai bankok egészben új alapokra való helyezését követeli. 9 nagygyűlés elközpélsége szerint egy teljhatalmu bank-bizottság felállítását is igényelnek a bankok. Ugyancsak javasolják egy Kanadai Nemzeti Bank felállítását, mely pénzügyi bocsátással foglalkoznék.

BORZALMAS KOMP-SZERENCSETELNSÉG 200 HALOTTAL

Keletbengaliából borzalmas tömegszerencsétlenséget jelentenek, amelynek — hír szerint — több mint kétszáz halottja van. Noakhali város közelében elsllyedt egy komp, amely kétszázötven mohamedán munkást vitt át egy folyón. Az utasok közül alig ötvenen tudták elérni a partot. Attól tartanak, hogy legálabb kétszáz ember a folyó árájába veszett.

CSEKHAMISÍTÁSON ÉRTEK EGY EGYHÁZGONDNOKOT

Angusville manitobai telepen az ottani rutén templom gondnoka egy 60 dolláros pénztalányt állított ki saját maga számára és a csekk alá hamisított egy pénztáros aláírását is. Egy véletlen következtében rájöttek a turpisságra és bíróság elé állították a gyanúsítottat. Miután a vádlott beismerte tettét, a csekkhamisítást ügyet az ősz törvényszéki ülészakra halasztották.

ELÉRKEZETT A CSELEKVÉS PILLANATA — MOST KELL A LEGELDUGOTTABB TELEPEN IS ELTERJESZTENUNK A KOMOLY MAGYAR SAJTÓT—MINEL NAGYOBB PÉLDÁNYSZÁM AZ ÚJSÁG FÜGGETLENSÉGEK ALAPJA ÉS A JÖVŐ FEJLŐDÉS LEGBIZTOSABB TAMASZA

Mult számunkban már röviden jeleztük, hogy a kanadai magyarság közóhajának áldozatok árán is érvényt szerezve, lapunk előfizetési díját évi kétféledollárra szállítottuk le. A félévi előfizetés díja ezek szerint egy dollár, a negyedévi pedig 50 cent. Ugyanekkor 4 centre csökkentettük az egyes számok eladási árát, úgyhogy ezáltal a "Kanadai Magyar Újság" ezen túl nemcsak a legelterjedtebb, legjobb hírszolgálatot rendelkező, legtöbb olvasnivalót nyújtó magyar hirlap Kanadában, hanem egyúttal még olyan lapoknál is olcsóbb, melyek sokkal kisebb terjedelemben jelennek meg.

Midőn jelenlegi előfizetőink részre biztosítottuk a lejárt határidejének megfelelő arányban való meghosszabbítását, nem feledkeztünk meg azon honfitársainkról sem, akik bármily okból hátraleltek az előfizetésükkel; a hátraleltek ugyan is szintén az évi két dolláros alapon rendezhetik tartozásaikat tehát ugyanazon kedvezményben részesülnek, mint akik most csatlakoznak lapunk olvasótáborának nagy tömegéhez. Tehát nemcsak az előfizetést szállítottuk le egy dollárral, hanem töröltük a hátraleltek tartozásának egy harmadrészét is. Aki tehát egy évi hátraleltekben lenne, annak csak \$2-t kell beküldenie hátraleltekének végleges rendezése címén és szintén

Magyar Montreal üdvözölte olimpiai hőseinket

A los-angelesi tizedik Olimpiász versenyen nekünk és sporthírlapunk nek újabb fényes dicőseget szerző magyar csapat, és pedig vívónok, atléta, birkozók, tornászok és céllövők közül álló husz tagja Misángyi Ottó főiskolai tanár vezetésével Pelle István háromszoros világbajnokunk — New Yorkból jövet augusztus 19. -én reggel átutazott Montrealon. A Windsor állomáson Dr. Winter Károly főkonzult az élen a főkonzultus tisztviselői kara, valamint a Bethlen Kata Nőegyesület, Szt. Erzsébet Nőegyesület, Szt. István Kulturklub, Székely Egyesület, Hungarai Football Klub küldött

LEGUJABB HIREK

ELSONEK REPULTE AT keletnyugati irányban Mollioon skót pilóta az Atlanti Óceánt és ezen tétével örökre megörökítette nevét az aviatika történetében. Mollioon Irország partjairól elindulva, 30 órai zavartalan repülés után New Brunswick tartomány Fundy öblében szállott le, közel St. John kikötővárosához.

HÁROM KISFIU LETTE HALÁLAT a Canora saskatchewani város mellett egyik farmon. Két testvér, valamint egy játszótársuk a fut mellett elhelyezett vitzartányban fürdtek, amidőn ugrálszakkal hirtelen felbotorták a tartányt s a kutba estek. Mire a segélykiáltásra szülek előseletek, mindhárom kis farmer halott volt.

A RELIEF-KÖLCSÖNÖK ÜGYÉBEN nagy tanácskozás készül a nyugati tartományok Kormányai között, miután az ottawai birodalmi államkincstár nem váltotta be az ebben a kérdésben hozzá ígért reményeket. Hábar a prérítartományok egyesítésének gondolata egy időre halasztást is szenved, ez esetben egyéges állásfoglalásra készülnek.

MONTREALBAN KÜLÖNLÉGES INTÉZKEDESEKET léptetnek életbe augusztus 31-ikére, hogy a teljes ötéveséget okozó napfogózkodás tartamára a legnagyobb kanadai város lakosságának élet-és vagyontáborát gondoskodjanak. Egyúttal ugyan mozgalom indul meg azon cézzattal, hogy az utcákat ne világítsák ki, hadd élvezhessék minél többben ezt a csodálatos természeti tüneményt, melyben a ma élő nemzedéknek aligha lesz alkalma ismét gyönyörködni.

EGY KANADAI TUDÓS SZÁLL FEL A LÉGORBE Picard belga egyetem tanár légújával, aki a mult héten tíz mérföld magasságba emelkedett az Alpok felett. Az olasz Garda tó partján szállott le kísérelve a vakmerő tudós, aki az újságróknak kijelentette, hogy jövő nyáron Kanada rendelkezésére bocsátja műszereit, hogy a Hudson-öböl nyugati partjairól figyelhessék meg a napugarak tulajdonságait.